

Openingswoord

Meestal ziet u mij als lector in de dienst. Een aantal keren verzorgde ik de overweging. Nu is het moment om in de hele dienst voor te gaan, en dat is voor mij, en waarschijnlijk ook voor u, wel even wennen.

We maakten zonet het kruisteken. We onttrekken ons voor een moment aan het andere in ons leven. Wijzelf, met al onze dagelijkse beslommeringen, zijn even niet zo belangrijk. We stellen ons open voor de levende God, die in ons gelooft. Die, zoals we vorige week in de mooie overweging van Louis hoorde, zich laat ontmoeten. Die zich laat ontmoeten waar mensen bijeen zijn, zoekend naar wat inspireert en bemoedigt.

Maar het bij elkaar komen met anderen is de laatste maanden nogal ingeperkt, iedereen ervaart het als een (groot) gemis. Het laat zien dat het samenzijn dat voortvloeit uit ons geloven - het samen werken, vragen, zoeken, twijfelen, dromen - verbindend is. Dat zal ook zo geweest zijn in de vroege christengemeenschap, waar mensen telkens bijeen kwamen om samen te bidden, het brood te delen, en op weg te gaan. Waar men samen bleef komen, ook wanneer het moeilijk was, bijvoorbeeld wanneer er verdeeldheid heerste.

Al een aantal weken delen we geen brood en wijn, zitten we verder uit elkaar dan gewend, en toch zijn we gemeenschap. Is Jezus in ons midden. We zijn, zoals gezongen in het openingslied 'een huis van gemeenschap waar zangers en zeggars bijeen zijn gekomen, om uiting te geven aan waar we van dromen'. Laten we stil worden, en ons openstellen voor ons hier samen, en voor Hem die in ons midden is.

Overweging

Ezechiël 33: 7-9; Mattheüs 18: 15-20

Het zou nu waarschijnlijk het weekend zijn van de jaarlijkse rommelmarkt. U weet het allemaal, ook die kan dit jaar niet doorgaan. Tientallen, misschien wel honderd mensen zouden zich hebben ingezet. Elk jaar is het een activiteit waar hard wordt gewerkt. Maar vooral ook: waar iets gebeurt. In de gemeenschap van de vrijwilligers, maar ook bij de vele bezoekers. Het stroomt en vloeit op een ongedwongen manier. Hetzelfde geldt voor Buurt-aan-tafel. Een gemêleerde gemeenschap die zich tijdens de maaltijd met elkaar verbindt. Gelukkig is het daar nu wel mogelijk om in een kleinere groep samen te komen. En natuurlijk is er de oecumenische diaconiegroep die belangrijk werk blijft doen. Allemaal initiatieven waar Jezus, onuitgesproken, in het midden is.

“Waar twee of meer bijeen zijn in Mijn naam, ben Ik in hun midden”. We hoorden het in de lezing. Het wordt nogal eens gezegd ter bemoediging bij afnemend kerkbezoek. Het gaat natuurlijk om veel meer, we hoorden: “Wat op aarde gebonden is, is in de hemel gebonden”. Maar we lazen ook die lastige, bijna tegenovergestelde passage over een ander

terechtwijzen, en zelfs uitsluiten, wanneer hij of zij een fout maakt. Hoe verhoudt dit alles zich tot elkaar?

“Waar twee of meer bijeen zijn in Mijn naam, ben Ik in hun midden”. We kennen allemaal voorbeelden van grootse bewegingen. Denk aan demonstraties, op veel plaatsen in de wereld, tegen racisme, onderdrukking, en voor vrede en gerechtigheid. Maar gaat het er om hoevéél mensen samen zijn? Jezus vraagt ons nooit ‘met hoevelen zijn jullie eigenlijk’? Nee, gemeenschap begint waar mensen bij elkaar zijn met echte aandacht voor elkaar. Waar niet zozeer gekeken wordt naar wat je hebt gedaan, maar naar wie je bent. Waar mensen iets van zichzelf durven laten zien, en een gezamenlijke droom of wens durven realiseren. Wanneer er vertrouwen is om op weg te gaan, ook al is dat tastend, onzeker, of fragiel. Of dat nou is in gezin, familie, onder vrienden, collega’s, of in onze eigen gemeenschap: wanneer je in vertrouwen samen op weg gaat, laat God zich ontmoeten.

Wat maakt gemeenschap-zijn eigenlijk zo krachtig, ook als het kortdurend of bijvoorbeeld heel spontaan is? Denk aan burens die om de beurt een pannetje eten brengen aan een zieke buurvrouw. Of een groepje kinderen die opeens in de voortuin limonade gaan verkopen om bij te dragen aan hulp ver weg. Is het de toewijding, de solidariteit? Toewijding en solidariteit zijn in ieder geval verankerd in ons mens-zijn. Het maakt dat God zich laat ontmoeten. Daardoor heeft het iets van eeuwigheidswaarde. Daardoor kan ‘wat op aarde gebonden is, ook in de hemel gebonden zijn’.

Maar er kan ook verdeeldheid zijn in een gemeenschap. In de vroege christengemeenschap, waar Mattheus in de lezing waarschijnlijk op doelt, was ‘elkaar aanspreken’ een belangrijke leefregel. Want een ieder is verantwoordelijk voor het gemeenschap-zijn. De eerste lezing roept zelfs in flinke bewoordingen op tot die verantwoordelijkheid: “Wanneer jij, Ezechiël, een slecht mens niet aanspreekt, dan zal hij sterven door eigen schuld, maar jij zal voor zijn dood ter verantwoording worden geroepen”.

Elkaar aanspreken is niet gemakkelijk. Zeker niet in onze tijd, waarin ieder zelf graag uitmaakt wat hij of zij wil. Elkaar aanspreken betekent niet dat je jezelf boven die ander stelt. Het is eerder een behoedzaam spreken. Niet om gelijk te krijgen, maar om een verbroken saamhorigheid te herstellen. En vervolgens ruimte maken om elkaar te vergeven. Alleen dan is er hoop en kun je samen verder. De schrijver Abdelkader Benali beschreef het laatst (in een column) nogal plastisch: “Een debat, een samenzijn mag kritisch zijn, maar als het geen uitzicht geeft op hoop, groei en dromen, dan kan het bij het grofvuil”.

We hebben elkaar nodig, om Gods liefde gestalte te geven, en verenigd te zijn in Zijn naam. Het staat zo prachtig in de 2e lezing van vandaag (die we niet lezen). Het is een passage uit de brief van de apostel Paulus aan de Romeinen (13,8). Hij schrijft: “Draag zorg voor elkaar. Wees elkaar niets schuldig behalve de liefde. Want wie de ander liefheeft, heeft de gehele wet vervuld”.

Ja, dat is gemeenschap. Dat is solidariteit. Daar is Christus in ons midden.

Cecile Kuijpers

6/9/2020

